

MERKKIPÄIVIÄ

Jere Takalo.

95 vuotta täytti kauppias Jere Takalo 10.6.-97 Oulussa. Hän on syntynyt Pistojärven Suvannon kylässä.

90 vuotta täytti käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkki Helsingissä. Hän on syntynyt Sakkolassa. Elämäntyönsä hän on tehnyt käsitöiden ja kotiteollisuuden parissa. Jatkosodan aikana hän toimi Aunuksen piirissä työtupa- ja kotiteollisuustarkastajana ja teki paljon työtä aunukselaisen käsityöperinteen elvyttämiseksi.

Tyyne-Kerttu Virkin elämäntyönä voidaan pitää Virkki-käsityömuuseota, per. 1977. Sen laajat kokoelmat edustavat eri maiden kansankäsityötä. Itä-Karjala ja Viro ovat hyvin edustettuina. Museoon liittyy arvokas alan kirjasto. – Tyyne-Kerttu Virkki sai ensimmäisenä Suomessa käsityöneuvoksen arvonimen v. 1977.

70 vuotta täytti johtaja Lasse Wikman 20.5.-97. Hän on syntynyt Pitkärannassa. Hän toimi Valtameri Osakeyhtiön johtokunnassa ja vastasi yhtiön suurimman osaston eli rauta-puolen toiminnasta.

Teologian lisensiaatti Niilo Karjomaa täytti 70 vuotta Vappuna 1.5.-97. Hän syntyi Suojärvellä, vanhempansa olivat Munjärven kunnan Päl'järven kylän Kosineja, pakolaisina Suomeen siirtyneitä. Niilo valmistui pappiskandidaadiksi Suomen Ortodoksisesta Pappiseminaarista vuonna 1948. Sen jälkeen hänet valittiin opiskelemaan Pariisiin ortod. teol. instituuttiin, missä valmistui teologian lisensiaatiksi. Papiksi hänet vihittiin Suomessa 1955.

Niilo hoiti alkuvuosina papin ja uskonnonopettajan tehtäviä useassa seurakunnassa. Hän oli innolla mukana, Boris Karpelan rinnalla, aloittamas-

sa ortodoksisista toimintaa Ruotsissa. Niilo kuului myös moniin kotimaisiin ja ulkomaalaisiin toimikuntiin, joissa pohdittiin ortodoksisia asioita. Pääsimään päivätyön Niilo teki toimiessaan pappien kouluttajana Suomen Ortodoksisen Pappiseminaarin rehtorina.

Kun Niilo sai 1950-luvun alussa kutsun Pariisiin, niin silloin elettiin taloudellisesti vaikeita aikoja. Vastuun "oman puolen brihan" kouluttamisesta otti huolekseen Boris Karpela. Boris puhui asiasta kauppias Feodor Porokosken kanssa. Silloin Feodor teki ensimmäisen lahjoituksen Karjalan Sivistysseuralle. Osa hänen lahjoituksestaan käytettiin Niilon matkalippujen ostoon. KP.

Eläinlääkäri Eija Lääkkö täytti 50 vuotta 4.5.1997 Kuusamossa. Hän on syntynyt Helsingissä. Lapsena hän oli kesäisin mummin luona Virkkalassa. Siellä hän ihmetteli mummin outoa suomenkieltä, mutta arveli outouden johtuvan paikkakunnan ruotsalaisesta kielipohjasta. Vasta 1980-luvulla hänelle selvisi, että mummihan oli puhunut vienankarjalaa.

Eija Lääkkö.

Eijan äiti oli sukuaan Karvosia ja virkatodistuksen mukaan hän oli syntynyt Oulussa. Äidin kuoltua (1977) tämän sisar, Jenni-täti, oli kertonut, että itse asiassa äiti oli tullut vauvana vanhempiansa kanssa Karjalasta Kuusamoon ja sieltä edelleen Ouluun. Hänet oli kastettu Oulussa. Todennäköisesti perhe oli tullut Kiestingin Suurjärven kylästä, jossa tiedetään olleen Karvospuoli ja Homaspuoli. Oulusta perhe muutti Siuntioon. Perheen isä, Mikko Karvonen, oli laukkukauppias ja oli hänellä kiinteäkin kauppa.

Eija on erikoiskoulutukseltaan elintarvike- ja ympäristöhygienian eläinlääkäri. Hän tuli

Kuusamon kunnan toiseksi eläinlääkäriksi 1974 ja vuodesta 1992 alkaen hän on toiminut miehensä eläinlääkäri Eero Lääkön (s. 24.5.47) kanssa yksityisenä yrittäjänä. Hän on Suomen eläinlääkäriliiton hallituksen jäsen. Hänen monista harrastuksistaan mainittakoon kuorolaulu ja näytteleminen. Hänen kirjallinen ilmaisunsa on erinomaisen selkeää ja jouhevaa. Perheeseen kuuluu miehen lisäksi kaksi tytärtä ja poika.

Matti Mauranen täytti 29.4.-97 Turussa 50 vuotta.

Pielisjärvellä syntyneen Mattin sukujuuret ovat Repolassa. Isoisä oli Koropin kylästä, isoäiti Haukkasaaresta. Oheinen kuva on otettu Koropissa vuonna 1993. Matti on ammatiltaan verhoilija ja asuu

Turussa. Hän kuuroutui lapse-
na ja on toiminut pitkään erilaisissa kuurojen järjestötehtävissä. Hän oli mm. Turun kuurojen yhdistyksen puheenjohtajana 1988-90 ja 1991-92. Kuurojen liiton varapuheenjohtajana hän oli vuodesta 1993 vuoteen 1996. Viime vuosina häntä on kiinnostanut erityisesti lähialueyhteistyö mm. Karjalan ja Viron kuurojen kanssa.

Matti on sitä mieltä, että kun hän ei kuule, hänen täytyy nähdä paljon. Niinpä hän on kiertänyt ahkerasti maailmaa aina 1960-luvulta lähtien, jolloin hän oli matkajohtajana lukuisilla Turun kuurot retkeilijät ry:n matkoilla. Viimeisin kaukomatka suuntautui Baikalille. Tällä matkalla hän seurasi isoisänsä Ilja Maurasen jälkiä - tämä osallistui Venäjän-Japanin -sotaan 1904-05 ja kävi hänkin Baikalilla.

TUONILMAISIIN OVAT SIIRTYNEET

Kauppias Ville Pottosen kuoli 1.5.-97 Enossa. Hän oli syntynyt 11.2.1902 Repolan Haukkasaaresta. Hänen isänsä oli Jehkimä Davidinpoika Pottosen Haukkasaaresta ja äiti Maria Iivanantytär Höttönen Lentieran kylästä.

Ville kävi kansakoulua Repolan Kolvasjärven kylässä asuen tätinsä Iro Riikkisen luona.

Kaupankäyntiin Ville Pottosen tutustui jo poikasena isänsä aittakaupassa ja lähti 12-vuo-

tiaana kauppa-apulaiseksi Lieksaan Dobrinin kauppaan.

Kauppamiehen ura jatkui Lieksassa Ippo Maurasen kaupassa, sen jälkeen Lieksan kauppayhtiössä, Kuhmassa Aleksandra-sisaren ja tämän miehen Iivana Aleksejeffin Kuhmoniemen Kauppa- Osakeyhtiössä sekä Ipatin palveluksessa Kajaanissa.

Jehkimä Pottosen perheen muutettua Repolasta Enoon Ville toimi vuodesta 1922 isän-

Ville Pottonen.

sä perustaman J. D. Pottosen kaupan ja sittemmin Velj. Pottonen Oy:n palveluksessa kauppiana eläkeikänsä asti. Kaupanteo jatkui jatkosodankin aikana Viena-Aunuksen Kauppa Osakeyhtiön eli VAKON myymälänhoitajana Äänislinnassa, Jorssissa ja Kontupohjassa.

Ville hoiti Velj. Pottonen Oy:n tilinpidon ja hänet tunnettiin laajalti Enossa huumorintajuutena ja esimerkillisen luotettavana kauppiana, jolla oli kaupankäynnin lomassa aina aikaa haastella asiakkaidensa kanssa.

Ville Pottonen toimi aktiivisesti myös Joensuun Vapaaseurakunnan jäsenenä, Pohjolan vakuutusasiainmiehenä sekä suojeluskuntatyössä. Sotilasarvoltaan hän oli puolustusvoimien ja suojeluskunnan vääpeli.

Viimeiset vuotensa Ville Pottonen tutki perusteellisesti Raamattua, jakoi siunaten elämän eväitä lähimmäisilleen ja rukoi väsymättä suvun jäsenen puolesta. Erityisesti Ville iloitsi veljiensä lasten käynneistä synnyinseudullaan Repolan Haukkaasaarassa.

Ville Pottosta jää muistelemaan laaja Pottosen suku Suomesta ja Karjalasta. — HP

Vera Seppäläinen o.s. Tserni kuoli 11.3.-97 Lappeenrannassa. Hän oli syntynyt Repolan Tuulivaarassa 8.9.1907. (LS).

Tyttärensä luona Tsupassa kuoli 27.1.-97 Maria Smolennikova o.s. Moisejeva. Hän oli syntynyt Kiimasvaaran kylässä 29.6.1919. Poismennyt jää suremaan tytär ja kolme poikaa.

Maria Smolennikova.

Eläkeläinen, entinen postimies Aleksanteri Sääppi kuoli maaliskuussa 1997 Vihdissä. Hän oli syntynyt 30.8.1930 Suojärven kunnan Kodjärven kylässä, kuuluu kylän kantasukuihin.

Aleksanteri toimi hyvin ahkerasti sekä Helsingin suojärveläisten seurassa kuin myös Karjalan Sivistysseurassa.

Voidaan sanoa, että Seuraasaaren kyykkäkenttä oli Aleksanterin toinen koti. Siellä hän viihtyi hyvin ja otti osaa kilpailuihin ja yhteisiin talkootöihin. Hän harjoitteli ahkerasti ja kehittyi hyväksi yksinäisten kyykkien lyöjäksi, joten oli hyödyksi joukkuepeleissä. KP.

Hyvinkäällä kuoli 1.4.1997 Pirkko Pelagea Toukola. Hän oli syntynyt 21.10.1914 Aunuksen Vitelessä ja oli suvultaan Bikov. Isomummi ikävöimään jäi jo neljän polven omaisia.

Juha Levänen kuoli 79-vuotiaana Tampereella 14.3.1997. Hän oli syntynyt 16.3.1917 Itä-Karjalassa Mäntyselän pitäjän Pyhäniemen kirkonkylässä Pälläjärven länsirannalla. Molemmat vanhemmat, isä Vasili Mihailovits Levänen ja äiti Marfa Ivanovna Teppojeva olivat syntyperäisiä pyhäniemeläisiä. Juho oli nuorin heidän kuudesta lapsestaan, neljästä pojasta ja kahdesta tyttärestä.

Käytyään Pyhäniemessä talonpoikaiskouluksi kutsutun vajaan keskikoulun Juha Levänen työskenteli 1930-luvulla Siperiassa ja Volga-virran ympäristössä sovhooseissa ja kyläneuvoston sihteerinä ja tentittäjänä kirjanpitoa Tulan korkeakoulussa kolhoosin ja maatalouskoneaseman kirjanpitäjänä.

Olosuhteiden vuoksi Juhon oli syksyllä 1939 paettava kahden veljensä kanssa Suomeen, jossa he tapasivat monien vaiheiden jälkeen Suomeen aiemmin muuttaneen vanhimman veljensä. Juho muisteli mielellään ja usein monia tapahtumia ja käännteitä sisältänyttä veljesten pakomatkaa ja rajanylitystä Suomen ja Neuvostoliiton valmistautuessa sotaan syksyllä 1939.

Jatkosodan aikana syksystä 1941 juhannukseen 1944 Juho oli sahurina Karhumäen sahalalla Itä-Karjalassa. Sodan jälkeen hän oli Valtionrautateiden palveluksessa toimistotehtävissä Rovaniemellä, Torniossa ja Kemissä ja rataesimiehenä Tervolan kunnan Paakkolan kylässä. Eläkkeelle jäätyään 1980 Juho asui Jyväskylässä ja Tampereella.

Uhtuan sairaala sai sairaalatarvikkeita. Purkumiehinä Pekka ja Reino Rinne.

Iso tarvikelähetys Uhtuan sairaalalle

Uhtuan seudun perinnesuura, joka viime syksynä toimitti huomattavan määrän lääkkeitä Uhtuan sairaalaan, vei huhtikuussa sinne uuden kolmen tuhannen kilon lähetysten Lapin sairaanhoitopiirin lahjoittamaa sairaalakäyttöön tarkoitettua materiaalia. Kuljetuksen hoitivat taas kerran rovaniemeläiset Rinteen veljekset, nyt olivat asialla Reino ja Pekka.

Mutkikkaiden tullimuodollisuuksien takia osa tavarasta jouduttiin tuomaan takaisin ja vähän jäi Venäjän tullilaitoksenkin haltuun. Perille saadun lähetysten, jossa oli viitisenkymmentä erilaista nimikettä, otti 19.4.1997 vastaan Kalevalan

piirijohtaja Oiva Mäkelä.

Matkallamme mukana olivat myös tämänkertaisen hankkeen alullepanija Erkki Larinen sekä Hannu Raulo. Venäjän tullin byrokratiaa selvitellään, jotta mm. Kostamuksen tullivarastoon jääneet, sairaalan kipeästi kaipaamat patjat ja tynnyt saataisiin perille. Hyväkuntoisista pyörätuoleista saatiin perille vain yksi, loput viisi tuotiin takaisin Suomeen. Jos joku seuran jäsenistä haluaa viedä niitä yhden kerrallaan Uhtuan sairaalaan tai jollekin tarvitsijalle Karjalassa, hän voi ottaa yhteyttä Alli Kaukonieheeseen, puhelin 08-853 508. — PA

VÄITÖKSIÄ

Filosofian kandidaatti Mervi Naakkakorhonen väitteli tohtoriksi 26.4.-97 aiheesta Vaivasta taudiksi. Lapa-mattoon liittyy kansanparannus pohjoiskarjalaisen aineiston valossa. Vastaväittäjänä toimi professori Anna-Leena Siikala.

Mervi on juuriltaan Suojärven kunnan Leppäniemen kylän Naakkoja. Vuonna 1988 hän kirjoitti Suomalaisen kirjallisuuden Seuran julkaiseman laukkukauppahistorian nimeltään Halpa hinta, pitkä mitta. Historia julkaistiin, kun haluttiin tehdä kunniaksi karjalaisille kauppiaille, suistamolaiselle Kalle Kontrolle ja ruskealaiselle Juho Kuosmaselle. He aloittivat kauppaominnan, jonka tuloksena syntyi Valta-meri Osakeyhtiö. Vuosi 1988 oli yhtiön juhlavuosi; silloin täyttyi 75 vuotta.

Laukkukauppahistoriaan tarvittava aineisto kerättiin Karjalan Sivistysseuran aloitteesta. Keruun suoritti Maiju Keynäs. Hän myös teki aineistosta lissensiaattityön. Vuonna 1989 opetusministeriö myönsi tiedonjulkistamispalkinnon Maille ja Merville. KP.

Pappismunkki Sergei toimii Valamon va. johtajana

Valamon luostarin veljestö valitsi luostarin väliaikaiseksi johtajaksi pappismunkki Sergein, ja arkkipiispa vahvisti valinnan maaliskuun alusta lukien. Luostarin aiempi johtaja, arkkipiispa Panteleimon siirtyi kirkkokunnan arkkipiispan virkaan. — Varsinainen luostarin johtajan vaali toimitetaan kesällä.